

Ақмола облысы білім басқармасының
жанындағы «Есіл қаласы, агротехникалық колледжі»
мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны

Оқу - әдістемелік бірлестік отырысында
қаралды және мақұлданды
Рассмотрена и одобрена на заседании
учебно-методического совета
№ хаттама/ протокол № А от « 31 » 02 2021г.
ӘБ төрайымы/Председатель МС Л.Шульга

Бекітемін
директордың оқу жұмысы орынбасары
Тастықбай
Заместитель директора по учебной работе
от « 31 » 02 2021г
Л.Шульга Л.Шульга

Оқу жұмыс бағдарламасы
Рабочая учебная программа

Пән /Дисциплина	Қазақ тілі мен әдебиеті
Мамандығы Специальность	10130300 «Тамақтандыруды ұйымдастыру» «Организация питания» 07161600 «Ауыл шаруашылығын механизациясы» «Механизация сельского хозяйства» 07150500 «Сварочное дело» «Дәнекерлеу ісі» 04110100 «Учет и аудит»
Біліктілігі Квалификация	3W10130301 Кондитер-безендіруші «Кондитер-оформитель» 3W10130302 «Аспаз» «Повар» 3W07161603 «Ауыл шаруашылығы өндірісінің тракторшы- машинисі» «Тракторист-машинист сельскохозяйственного производства» 3W07150501 «Электргазбен дәнекерлеуші» «Электрогазосварщик» 3W04110101 «Есепші-кассир» «Бухгалтер-кассир»
Оқу түрі Форма обучения	күндізгі очная
Базасында На базе	негізгі орта білім беру основного среднего образования
Жалпы сағат саны Общее количество часов	120
Әзірлеуші/ Разработчик	Касенова Лаззат Берлинбаевна
Қолы/ Подпись	

Мазмұны

№	Атауы	Беті
1	Түсіндірме жазба	3
2	Пәннің тақырыптық жоспары	5
3	Оқыту нәтижелері және бағалау критерийлері	10
4	Әдебиеттер мен оқу құралдарының тізімі	34

1.Түсіндірме жазба

Пояснительная записка

Оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» және Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 «Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» бұйрықтарына сәйкес әзірленген.

Оқу бағдарламасында ұсынылған әдебиеттер тізбесі Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 17 мамырдағы № 217 «Оқулықтардың, оқу-әдістемелік кешендердің, құралдардың және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштердің тізбесін бекіту туралы» бұйрығы негізінде жасалған.

«Қазақ тілі мен әдебиеті» пәнінің оқу мақсаты – қазақ тілі мен әдебиетін кіріктіріп оқыту негізінде білім алушылардың тілдік дағдыларын жетілдіру, тіл нормаларын сақтап, еркін сөйлеу және сауатты жазу дағдыларын дамыту, мемлекеттік тілге құрметпен қарауын қалыптастыру.

«Қазақ тілі мен әдебиеті» оқу пәнінің негізгі міндеттері:

қазақ тілі мен әдебиеті пәніне құндылық ретінде қарауды қалыптастыру;

коммуникативтік оқыту негізінде барлық сөйлеу әрекетінің түрлерін әлеуметтік ортада қолдану дағдыларын дамыту;

қазақ әдебиетінің стилистикалық және жанрлық ерекшеліктерін тану негізіндешығармашылық тұрғыда жұмыс істеу, сын тұрғысынан ойлаудағдыларын дамыту;

білім деңгейі жоғары, полимәдениетті, ой-өрісі дамыған тұлғаны қалыптастыру.

Жаратылыстану-математика бағытындағы қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқу бағдарламасы 26 бөлімді құрайды: «Еңбек нарығы және сұраныс», «Отандық өнеркәсіп өнімі», «Қазақ киносы мен театрының қазіргі келбеті», «Ұлттық экологиялық мәдениет», «Мұхит – тіршілік мекені», «Ұлттық таным және мерекелер», «Сауда мен көмек: екі жақты келісімді сауда», «Бұқаралық ақпарат құралдарындағы гендерлік бейне», «Жер планетасындағы қауіпті қалдықтар», «Әлеуметтік теңсіздік: адам құқықтары және көмек», «Жастардың денсаулығы - қоғам байлығы», «Сандық технологияны пайдаланудағы теңсіздік», «Қоғам және заң», «Қазіргі қоғамдағы әлеуметтік теңсіздік», «Экология. Мұнай және атомдық индустрия», «Тіл. Өнер. Әдебиет», «Қоғамдағы жұмыссыздық мәселесі», «Тәуелсіз еліміздің өткені мен келешегі», «Ұлттық театр – өнер ордасы», «Туризм: Экотуризм», «Әлемдегі ерлер мен әйелдердің құқықтары мен теңдігі», «Жастар мәселесінің түйіткілдері», «Жаһандық мәселелер: көші-қон саясаты», «Толеранттылық-елбірлігі», «Ұлт мұраты - ұлттық қауіпсіздік», «Бос уақыт – қоғам дамуының көрсеткіші».

Қазақ тілі мен әдебиеті оқу пәнінің оқу жүктемесі 120 сағатты құрайды.

Жұмыс оқу жоспарында жаратылыстану-математика пәндерінің жалпы білім беретін пәндері бойынша ОМҰ ұсыныстары негізінде оқу уақытының жалпы саны бөлімдер мен тақырыптарға қайта бөлінді (пәнді оқуға бөлінген сағат көлемінен). 2021 жылғы 31 тамыз №4 хаттамасы.

Қалыптастырылатын құзыреттіліктер:

- сыни тұрғыдан ойлау қабілеті;
- білімді шығармашылықпен қолдана білу;
- мәселелерді шеше білу;
- зерттеу дағдылары;
- коммуникативтік дағдылар (оның ішінде тілдік дағдылар);
- топта және жеке жұмыс жасау мүмкіндігі;
- АКТ-ны қолдану дағдылары.

Постреквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін студенттерге орыс тілі, тарих, экология бойынша білімдер мен дағдылар жиынтығы қажет.

Пререквизиттер

Алынған білім басқа жалпы кәсіптік және арнайы пәндерді тереңірек зерттеуге негіз болады.

Полученные знания послужат основой для более углубленного изучения других общепрофессиональных и специальных дисциплин

2. Пәннің тақырыптық жоспары

№	Тараулар мен тақырыптар атауы	Сағат саны		
		Барлығы	Сабак	
			Теориялық	Практикалық
I Бөлім. Еңбек нарығы және сұраныс		4	2	2
1.	Тақырып 1. Еңбек нарығы. Мамандықты таңдау – болашақты таңдау	2	1	1
2.	Тақырып 2. Балғабек Қыдырбекұлы – танымал жазушы. Теміржолшы әңгімесі. Еңбек ер атандырады. Түркісіб теміржолшы	2	1	1
II Бөлім. Отандық өнеркәсіп өнімі		4	2	2
3.	Тақырып 3. Отандық өнім – ұлт мақтанышы. Еліміздегі өнеркәсіптің дамуы. Қарағанды – өнеркәсіптік аймақ.	2	1	1
4.	Тақырып 4. Фабиден Мұстафин. «Қарағанды» романы			
5.	Тақырып 5. Еңбек адамдары. Қарағанды шахтасы. Қарағандыға көмек. Сұранысқа ие өнеркәсіп өнімдері	2	1	1
III Бөлім. Қазақ киносы мен театрының қазіргі келбеті		6	3	3
6.	Тақырып 6. Кино – өнер саласы Қазақ кино әлемі	2	1	1
7.	Тақырып 7. Театр өнері. Дулат Исабеков «Өпке» пьесасы. Отбасы мүшелері. Отбасындағы қуаныш	2	1	1
IV Бөлім. Ұлттық экологиялық мәдениет		4	2	2
8.	Тақырып 8. Экологиялық апат. Арал теңізінің жай-күйі. Қадыр Мәрза Әлі. «Аралым» өлеңі.	2	1	1
9.	Тақырып 9 Арал экологиясын жақсарту Дала экожүйесі. Адам мен табиғат – егіз ұғым	2	1	1
V Бөлім. Мұхит – тіршілік мекені		4	2	2
10.	Тақырып 10. Әлемдік мұхиттың маңызы. Орталық Азия су аймағы. Каспий теңізі Әбдіжәміл Нүрпейісов. «Қан мен тер» романы.	2	1	1
11.	Тақырып 11. Ебейсін қыстауы Әкеден қалған байлық. Райдың оралуы	2	1	1
VI бөлім. Ұлттық таным және мерекелер		4	2	2
12.	Тақырып 12. Ұлттық таным. Жүсіпбек Аймауытов. «Әнші» әңгімесі	2	1	1

13.	Тақырып 13. Наурыз – ұлттық мейрам. Дінаралық келісім – қоғам тұрақтылығының кепілі. Айт – құтты мереке. Еліміздегі діни мерекелер	2	1	1
VII бөлім. Сауда мен көмек: екі жақты келісімді сауда		4	2	2
14.	Тақырып 14. Ыбырай Алтынсарин. «Дүние қалай етсең табылады? «Еңбек бәрін жеңбек». Екіжақты сауданың мағызы.	2	1	1
15.	Тақырып 15. Дүниежүзілік сауда ұйымы және Қазақстан Экспортқа шығарылған өнімдер. Сапалы өнім. Ұлттық тауар биржасы	2	1	1
VIII Бөлім. Бұқаралық ақпарат құралдарындағы гендерлік бейне		4	2	2
16.	Тақырып 16. Қоғамдағы әйел-аналардың рөлі. Қазақтың алғашқы экран патшайымдары. Баспасөз қызметіндегі әйелдер	2	1	1
17.	Тақырып 17.. Нәзипа Құлжанова – қазақтың қайраткер қызы. Қазақтың тұңғыш журналист қыздары. Қазақ журналистикасы және ондағы қыздар үлесі	2	1	1
IX бөлім. Жер планетасындағы қауіпті қалдықтар		4	2	2
18.	Тақырып 18. Қауіпті қалдықтар – ғасыр мәселесі. Қайнар Олжай. «Жер мен аспан» очеркі. Шетелдік үздік тәжірибелер.	2	1	1
19.	Тақырып 19 Тұрмыстық қалдықтың қайта өндеудің пайдасы. Думан Рамазан. «Соңғы дем» әңгімесі. Зымыранның залалы	2	1	1
X Бөлім. Әлеуметтік теңсіздік: адам құқықтары және көмек		4	2	2
20.	Тақырып 20. Ұлықбек Есдәул. «Қара пима» поэмасы. Өзекті өртеген өкініш	2	1	1
21.	Тақырып 21. Жасөспірімдер құқығы. Білімнің артықшылығы .Әлем балаларының өмір салты	2	1	1
XI Бөлім. Жастардың денсаулығы - қоғам байлығы		4	2	2
22.	Тақырып 22. Бердібек Соқпақбаев. «Он алты жасар чемпион» (әңгіме). Шынықсаң – шымыр боласың Шешуші айқас.	2	1	1
23.	Тақырып 23. Спорт – денсаулық кепілі Дұрыс тамақтанудың пайдасы.Саламатты өмір салты	2	1	1
XII Бөлім. Сандық технологияны пайдаланудағы теңсіздік		4	2	2
24.	Тақырып 24. Сандық технология. Компьютер мен ғаламтордың пайдасы мен зияны Ауыл мен қала айырмашылығы.	2	1	1
25.	Тақырып 25. Компьютерлік ойындар қатері Мұхтар Шахановтың «Компьютербасты жарты адамдар». Ұлттық рух – ұлт тірегі	2	1	1

XIII Бөлім. Қоғам және заң		6	3	3
26.	Тақырып 26. Ермек Өтетілеуұлы. «Ата Заң» өлеңі. Дала заңдары	2	1	1
27.	Тақырып 27. Шешендік сөздер. Қылмыс пен жаза	2	1	1
28.	Тақырып 28. Қылмысқа жол жоқ	2	1	1
XIV Бөлім. Қазіргі қоғамдағы әлеуметтік теңсіздік		4	2	2
29.	Тақырып 29. Әлеуметтік теңсіздік. Қазіргі қоғамдағы әлеуметтік құрылым. Тарихта орын алған әділетсіздік. Адамзатқа қарсы жасалған қылмыс. Екі достың әңгімесі. Ауыл тыныс-тіршілігі.	2	1	1
30.	Тақырып 30. Бүгінгі ауылдың жай-күйі. Қаланың жаңа келбеті. . Баспана мәселесі. Ерболат Әбікенұлы «Пәтер іздеп жүр едік» әңгімесі. Жалға берген пәтердің жайы. Баспана туралы бастама.	2	1	1
XV Бөлім. Экология. Мұнай және атомдық индустрия		6	3	3
31.	Тақырып 31. Қара алтыны халқымның. Маңғыстау ғажайыптары. Ұлы даланың басты байлығы. Мұнайлы өлке.	2	1	1
32.	Тақырып 32. Еңбек – бәрін жеңбек. Каспий тағдыры – халық тағдыры. Мұнай өндірісінің зардабы. Еліміздегі экологиялық жағдай.	2	1	1
33.	Тақырып 33. Қазақстан – ядролық қарудан бас тартқан ел. Атом өнеркәсібі. Энергетикалық тапшылық. Қоршаған ортаны қорғау - заман талабы.	2	1	1
XVI Бөлім. Тіл. Өнер. Әдебиет.		4	2	2
34.	Тақырып 34. Тіл және адам болмысы. Тілдің маңызы. Тілді дұрыс қолдана білу – жауапкершілік. Сөйлеу мәдениеті. Сөз өнері. Шешеннің сөзі – өнеге.	2	1	1
35.	Тақырып 35. Күй аспаптары.Ілияс Жансүгіров. «Күй» поэмасы (үзінді). . «Бозінген» күйі. Күй әсері. Жас қобызшы Ақерке. Қазақ киносының анасы.	2	1	1
XVII Бөлім. Қоғамдағы жұмыссыздық мәселесі		6	3	3
36.	Тақырып 36. Еңбек – игіліктің көзі. Әлемдегі жұмыссыздық мәселесі. Ғылыми-техникалық революцияның маңызы. Роботтардың мүмкіндіктері.	2	1	1
37.	Тақырып 37. қазақстандағы жұмыссыздық мәселесі. Жұмыскердің өкініші. Жұмыс іздеу тәсілдері. Жұмыспен қамту мәселелері.	2	1	1
38.	Тақырып 38. Шағын және орта кәсіпкерлік. Жетістік сыры. Жас келсе, іске. Ыбырай Алтынсарин. «Атымтай Жомарт» әңгімесі.	2	1	1
XVIII Бөлім. Тәуелсіз еліміздің өткені мен келешегі		4	2	2

39.	Тақырып 39. Тәуелсіздік – ел мұраты. Ұлт тарихы. Тәуелсіздік жылдарындағы жетістіктер. Азаттықтың астанасы. Білімді ұрпақ – іргелі елдің кепілі.	2	1	1
40.	Тақырып 40. Өмірі өнегеден тұратын ақ әже. Дүкенбай Досжан. «Төрт патшаны көрген кейуана» (хикаят). Оқыс хабар. Озат сауыншы. Асыл тұлға. Өнегелі тағылым. Естен кетпес кездесу.	2	1	1
XIX Бөлім. Ұлттық театр – өнер ордасы		6	3	3
41.	Тақырып 41. Театр – өнер айнасы. Ұлттық театр. алғашқы қойылымдар. Театр – ұжымдық өнер. Парижді таңғалдырған өнер ордасы.	2	1	1
42.	Тақырып 42. Сәбит Оразбай – театр шебері. Актерлік өнердің қыр – сыры. Балуан шолақ. Актерлік шеберлік. Театр тарландары.	2	1	1
43.	Тақырып 43. Ұстаздың ұлы келбеті. Өз кәсібінің хас шебері. Жолда. Театрдағы әсер. Халықаралық театр фестивалі.	2	1	1
XX Бөлім. Туризм: Экотуризм		4	2	2
44.	Тақырып 44. Қазақстандағы туризм мәселесі. Қазақстандағы туристік нысандар. «Алтынемел» ұлттық саябағы. Ұлттық туристік өнім. Қазіргі экологиялық ахуал. Бурабай – ғажайып мекен.	2	1	1
45.	Тақырып 45. Түйенің киесі. Оқжетпес шыңы. Тұтқын қыз. Сәкен Сейфуллин. «Көкшетау» поэмасы. Жетісу өзендері. Жетісудағы жан-жануар.	2	1	1
XXI Бөлім. Әлемдегі ерлер мен әйелдердің құқықтары мен теңдігі		6	3	3
46.	Тақырып 46. Ерлер мен әйелдер теңдігі. Қазақ тарихындағы тұңғыш әйелдер. Кәсібін дөңгелеткен ана. Отбасы тәрбиесінің бала дамуында алатын орны. Мұхтар Әуезов. «Абай жолы» роман-эпопеясы.әке мінезі.	2	1	1
47.	Тақырып 47. Ана құшағы.әже өнегесі.	2	1	1
48.	Тақырып 48. Күйеу жігіт. Ән күдіреті. Артық білім кітапта. Ақын өсиеті.	2	1	1
XII Бөлім. Жастар мәселесінің түйіткілдері		4	2	2
49.	Тақырып 49. Болашақ - жастар қолында. Мен жастарға сенемін. Жас дарын. Абай аға. Ақын шәкірттері.	2	1	1
50.	Тақырып 50. Әке мен бала. Күтпеген қонақтар. Әсемпаз болма әрнеге. Өмір жыры. Абай жолы.	2	1	1
XXIII Бөлім. Жаһандық мәселелер: көші-қон саясаты		6	3	3
51.	Тақырып 51. Қазақстандағы көші-қон үдерісі. Көші-қон үдерісі – көпқырлы құбылыс. Қабдеш Жұмаділов «Қаздар қайтып барады» повесі. Қиын да ұзақ сапар.	2	1	1
52.	Тақырып 52. Қарттың ерлігі. Атасы мен немересі. Немере қайғысы. Қарттың	2	1	1

	қуанышы.			
53.	Тақырып 53. Ұлы көш. Атажұртқа оралу. Көші-қонның әлеуметтік-демографиялық жағдайы. Көші-қон міселесін қайта жандандыру.	2	1	1
XXIV Бөлім. Толеранттылық-елбірлігі		6	3	3
54.	Тақырып 54. Толеранттылық деген не? Толеранттылық – тұрақтылық негізі. Толеранттылық мәдениетін қалыптастыру. Қазақстан халқы ассамблеясы – татулық пен бірліктің кепілі.	2	1	1
55.	Тақырып 55. Бірлік түбі – береке. Отаны бірдің тілегі бір. Жұмбақ сапар. Үміт оты.	2	1	1
56.	Тақырып 56. Ана жүрегінің дүрсілі. Қонақт қарсы алу. Қос ананың мұңы. Телі өскен бауырлар.	2	1	1
XXV Бөлім. Ұлт мұраты - ұлттық қауіпсіздік		4	2	2
57.	Тақырып 57. Қазақстан – тұрақтылық мекені. Ұлттық қауіпсіздіктің мәні. Ұлттық қауіпсіздікке төнетін қауіп-қатер. Ұлт мұраты – бірлік. Соғыссыз әлем. Қазақстан – бейбітсүйгіш ел.	2	1	1
58.	Тақырып 58. Несіпбек Айтұлы. «Бәйтерек» поэмасы. Елдік жыры. Тәуелсіздікпен атқан таң. Тасқа ойып жазып кеткен өсиет. Бәйтерек – өмір ағашы. Елдікті асқақтатқан Бәйтерек.	2	1	1
XXVI Бөлім. Бос уақыт – қоғам дамуының көрсеткіші		4	2	2
59.	Тақырып 59. Уақыттың маңызы. Қазақстың уақыт өлшемдері. Уақыт және адам. Тайм-менеджмент – уақыт басқару. Әлеуметтік желі – уақыттың жауы.	2	1	1
60.	Тақырып 60. Уақытыңды босқа өткізбе. Уақыт алтыннан да қымбат. Мұқағали Мақатаев. «Сағатым қайда, сағатым?» өлеңі. Таусылмас менің тағатым. Ұлылардың уақытты қадірлеуі	2	1	1
	Пән бойынша барлығы	120	80	40

3. Оқыту нәтижелері және бағалау критерийлері

№	Бөлім мазмұны	Оқыту нәтижелері	Бағалау критерийі
I Бөлім. Еңбек нарығы және сұраныс			
	<p>Еңбек нарығы және сұраныс. Еңбек нарығының экономиканы көтерудегі тиімділігі. Еңбек нарығының артықшылықтары. Еңбек нарығының жағымды, жағымсыз жақтары. Еңбек нарығының ерекшелігі.</p> <p>Оңаша және ортақ тәуелдеу туралы түсінік. Тәуелдік жалғаулары. Оңаша тәуелдеу мен ортақ тәуелдеу арасындағы айырмашылық.</p> <p>Кәсіпкерлік – табыс көзі. Кәсіпкер – іскер маман. Кәсіпкерліктің негізгі мақсаты. Қазақстандағы кәсіпкерліктің дамуы. Кәсіп пен мамандық: айырмашылықтары мен ұқсастықтары. Кәсіпкерге қойылатын талаптар. Бизнес-жоспар.</p> <p>Зат есім туралы түсінік. Зат есім сұрақтары. Зат есімнің түрленуі. Зат есімнің тәуелденуі.</p> <p>Әлеуметтік сұраныс және отандық өнім. Отандық өнімдерге деген сұраныс. Экологиялық таза тағамдар. Қазақстандық тауарларды брендке айналдыру.</p> <p>Сөз тіркестері туралы түсінік. Сөздердің байланысу тәсілдері. Сөздердің байланысу түрлері. Сөз тіркестерінің жасалу жолдары.</p> <p>Балғабек Қыдырбекұлы – танымал жазушы. Балғабек Қыдырбекұлының шығармашылығы.</p> <p>Индустрия саласына қатысты шығарма. Тарихи оқиға туындысы.</p> <p>Стиль түрлері. Көркем әдебиет стилі. Публицистикалық стильге тән сөз орамдары. Стильдердің жазылу ерекшеліктері.</p> <p>Теміржолшы – тарихи оқиға шежіресі. Қазақстандағы теміржол құрылысының тарихы. Теміржол магистральдары. Тарихи оқиға шежіресі. Мен тұратын аймақтағы теміржол. Кәсіби дәстүр.</p> <p>«Фонетика» сөзінің мағынасы. Фонетиканың зерттеу саласы. Фонетикалық талдау.</p>	<p>1) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіру.</p> <p>2) Публицистикалық және ғылыми-көпшілік мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрау.</p> <p>3) Мәтіндердің құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.</p> <p>4) Стильдер ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағынмақала жазу.</p> <p>5) Тәуелдік жалғауды (оңаша және ортақ тәуелдеу) дұрыс қолдану.</p>	<p>1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасап, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастырады;</p> <p>2) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздерді орынды пайдаланады;</p> <p>3) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрайды, сөз әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданады;</p> <p>1) Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады.</p> <p>2) Мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрастырады.</p> <p>1) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазады.</p> <p>2) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (мақала) құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды;</p> <p>3) Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазады;</p> <p>1) Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағынмақала жаза біледі;</p> <p>2) Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдайды және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып, баға береді.</p> <p>1) Оңаша және ортақ тәуелдеуді қолдана отырып, сөз тіркестері мен сөйлем құрайды.</p> <p>2) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазады.</p>

II Бөлім. Отандық өнеркәсіп өнімі		
<p>Отандық өнімдер. Отандық өнімдерді экспорттау. Отандық өнімдердің сапасы, бағасы.</p> <p>Жарнама туралы түсінік. Жарнаманың қызметі. Жарнама деректемесі. Отандық өнімдерді жарнамалау.</p> <p>Орталық Қазақстан – кенді аймақ. Орталық Қазақстандағы кәсіпорындар. Жезқазған аймағы – түсті металлургия орталығы.</p> <p>Көптік жалғаулары, көптік мәнді есімдер. Көптік жалғауларының жалғануы. Орыс тіліндегі көптік жалғаулардан айырмашылығы.</p> <p>Қарағанды – кеншілер қаласы. Ғ.Мұстафин – қазақтың әйгілі жазушысы.. «Қарағанды» романынан үзінді.</p> <p>Қарағанды қаласы. Қарағанды – көмірдің Отаны. Қарағандыдан шығатын отандық өнімдер. Мәтіндегі әлеуметтік-қоғамдық мәселе. «Қарағанды» романының кейіпкерлері. «Қарағанды» романының құндылығы. Қарағанды: кеше және бүгін.</p> <p>Сөз құрамы. Түбір сөз. Жұрнақ, жұрнақ түрлері. Жалғаулар.</p> <p>Публицистикалық стильдің жазылу ерекшелігі. Басқа стильдерден айырмашылығы.</p>	<p>1)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерді ресімдейді (интервью).</p>	<p>1)Әртүрлі стильдегі мәтіндердің (интервью) құрылымы мен рәсімделуін біледі;</p> <p>2)Графиктік мәтіндердегі (иллюстрация, фотосурет, сызба, шартты белгі) ақпараттарды салыстырады, негізгі идеясын түсіндіреді;</p> <p>3)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды.</p>
	<p>2)Мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді тірек-схема, менталды карта, презентация түрінде ұсыну.</p>	<p>1)Тақырып бойынша мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап тірек-схема, менталды карта, презентация қорғайды.</p> <p>2)Көптік мәнді есімдер мен көптік жалғауларды ажырата танып, дұрыс қолдана алады.</p>
	<p>3)Публицистикалық және ғылыми стильдерге сай тілдік құралдарды орынды қолданып, интервью жазу.</p>	<p>1)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды;</p> <p>2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтап, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады.</p>
	<p>4)Мәтінде қарастырылған мәселеге өз көзқарасын аргументтер негізінде дәлелдеу.</p>	<p>1)Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды;</p> <p>2)Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазады.</p> <p>3)Көптік мәнді есімдер мен көптік жалғауларды ажырата танып, дұрыс қолданады.</p>
III Бөлім. Қазақ киносы мен театрының қазіргі келбеті		
<p>Ұлттық кино өнері. «Қазақфильм» киностудиясы. Қазақ киносының атасы – Шәкен Айманов. Кино майталманының қасиеттері мен еңбектері, сомдаған рөлдері.</p> <p>Хабарландыру жазып үйренеміз. Хабарландыру деректемесі, жазылу ерекшелігі.</p> <p>Қазақстанның мәдени өмірі. Қазақстанның мәдени өмірі. XX ғасырдың басындағы труппалар. Қазақстан театрлары. М.Әуезов атындағы Қазақ Мемлекеттік академиялық драма театры.</p> <p>Сөйлем түрлері. Сөйлем түрлерінің</p>	<p>1)Автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтау.</p>	<p>1)Драмалық шығарманы тыңдайды;</p> <p>2)Драмалық шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды;</p> <p>3)Мәтіннен автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдайды, астарлы ойды анықтайды.</p>
	<p>2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрау, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып,</p>	<p>1)Мәтін мазмұны бойынша монолог және диалог құрастырады.</p> <p>2)Сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданады;</p>

<p>жасалуы, тыныс белгілері.</p> <p>Театр фестивальдары. Театр өнері. Театр тарландары. Театр фестивальдары. Театр фестивальдарының мақсаты.</p> <p>Синоним сөздер. Синонимдердің жасалуы. Синонимдік қатардың құрылуы. Синоним мен көп мағыналы сөздердің айырмашылықтары.</p> <p>Қазақ тарихындағы ұлы тұлғалар. Ұлы тұлғаларды сомдау. Тарихи шығармаларды сахналау. Драмалық шығармалар. Қазақ театр режиссерлері.</p> <p>Сұраулы сөйлемдердің жасалуы. Сұрақ қоя білу, тыныс белгісі.</p> <p>Драматург – Дулат Исабеков. Дулат Исабековтің «Әпке» шығармасы. Шығарма кейіпкерлері. Адамзаттық проблема.</p> <p>Мінездеме, мінездеме түрлері. Жақсы, жаман қасиеттер. Мінездеме деректемесі.</p>	<p>тыңдаушыға әсер ету.</p> <p>3)Көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолдану.</p>	<p>1)Интонацияның құрамдас бөліктерін сөйлеу мәнеріне сай қолданады;</p> <p>2)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдайды және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалайды.</p> <p>3)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады.</p>
	<p>4)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп, эссе жазу («келісу, келіспеу» эссесі).</p>	<p>1)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды анықтайды;</p> <p>2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (эссе) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасайды;</p> <p>3)Сын есімнің жасалу жолдарын біледі, мәтін құрауда орынды қолданады.</p>

IV Бөлім. Ұлттық экологиялық мәдениет

<p>Қазақстан экологиясы. Экология мен табиғат құбылыстары. «Табиғат ана». Ұлттық экология бастаулары.Экожүйені қорғау.</p> <p>Сан есімнің түрлері. Сан есімдердің жасалуы. Сан есімдердің сөйлемдегі қызметі.</p> <p>Экологиялық мәдениет және тыйым сөздер.Экологиялық мәдениетке тыйым сөздердің қатысы. «Экология» сөзінің этимологиясы. Қазақ халқының наным-сенімдері. Табиғатқа қатысты мақал-мәтелдер мен тыйым сөздер.</p> <p>Тыйым сөздер мен ырымдар. Тыйым сөздердің жас ұрпақ тәрбиесіндегі маңызы.</p> <p>Экология және кәсіби маман мәдениеті. Адам мен табиғаттың байланысы. Экология мәселелері. Ғаламдық экологиялық мәселелер. Экология зардабы.</p> <p>Сөз тіркестері. Сөз тіркестерінің жасалуы. Сөз тіркестерінің түрлері.</p>	<p>1)Поэзиялық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.</p>	<p>1)Мәтіннің негізгі идеясын (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазады (конспектілейді), жазбаға сүйеніп мәтін мазмұнын түсіндіреді;</p> <p>2)Поэзиялық шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды;</p> <p>3)Сан есімнің жасалу жолдарын біледі;</p> <p>4)Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазады (конспектілеу).</p>
	<p>2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрау.</p>	<p>1)Сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданады;</p> <p>2)«Пікірталас -монолог», «пікірталас-диалог», «пікірталас-полилог» түрлерінде сенімді және еркін сөйлейді;</p> <p>3)Сан есімнің жасалу жолдарын біледі, мәтін құрауда орынды қолданады.</p>
	<p>3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (тезис) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.</p>	<p>1)Мәтіндердің (тезис) құрылымы мен рәсімделуін меңгереді, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды;</p> <p>2)Тақырыпқа байланысты қосымша материалдарды энциклопедиялардан тауып, ортақ қорытындылар жасайды.</p>
	<p>4)Тілдік құралдарды орынды қолданып, тезис жазу.</p>	<p>1)Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды</p>

<p>«Жасыл ел», «Жасыл белдеу» бағдарламалары. «Жасыл ел» бағдарламасының мақсаты. «Жасыл белдеу» жобасы. Қазақстандық экологиялық мәселелер.</p> <p>Стиль түрлері. Ауызекі сөйлеу стилі. Басқа стильдерден ерекшелігі.</p> <p>Қадыр Мырза Әлі – философ ақын. «Аралым...». Қадыр Мырза Әлі ақынның өмір жолы мен шығармашылығы. Қадыр мырза Әлінің түйіндемесі. Ақын шығармаларының тақырыбы. «Қазақ осы» өлеңі.</p> <p>Түйіндеме. Түйіндеме деректемесі. Түйіндеме құрылымы.</p>	<p>5) Сан есімнің жасалу жолдарын мәтін құрауда орынды қолдану.</p>	<p>орынды қолданып, тезис жазады; 2) Тезис жазуда тыныс белгілерін қолдана біледі.</p> <p>1) Сан есімнің жасалу жолдарын ажыратады. 2) Сөйлемдер құрайды.</p>
---	---	---

V Бөлім. Мұхит – тіршілік мекені

<p>Мұхиттағы жануарлар әлемі. Мұхиттағы өсімдіктер әлемі. Мұхит – тіршілік мекені. Мұхит және экологиялық проблемалар. Әлемдік мұхит – жердегі теңіздер мен мұхиттардың жиынтығы. Тынық мұхиты. Мұхит экологиясы.</p>	<p>1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазу (конспектілеу), жазбаға сүйеніп мәтін мазмұнын түсіндіру.</p>	<p>1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін біледі; 2) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздерді орынды пайдаланады..</p>
<p>Есімдік туралы түсінік. Есімдіктің түрлері. Жіктеу есімдіктерінің жіктелу ерекшелігі.</p> <p>Термин сөздер. Әрбір ғылым саласындағы терминдер. Терминдер сөздігі. Көрнекті жазушы - Әбдіжәміл Нұрпейісов. «Қан мен тер» трилогиясы. Романдағы басты кейіпкерлер. Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселе.</p> <p>Жалқы, жалпы есімдер. Жалқы есімдердің жазылуы. «Қан мен тер» романындағы жалқы есімдер. Әбдіжәміл Нұрпейісов - Адамзат тағдырының жыршысы. «Қан мен тер» шығармасының басты тақырыбы. Романда экологиялық проблеманың көтерілуі.</p> <p>Сын есім. Сын есімдердің сөйлемдегі қызметі. Адамды сипаттау, бейнелеу.</p>	<p>2) Мәтін ішіндегі күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.</p>	<p>1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2) Әртүрлі графикалық мәтіндердегі (иллюстрация, фотосурет, сызба, шартты белгі) ақпараттарды салыстырады, негізгі идеясын айқындайды; 3) Есімдіктердің жасалу жолдарын мәтін құрауда орынды қолданады; 4) Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданады</p>
<p>Сын есім. Сын есімдердің сөйлемдегі қызметі. Адамды сипаттау, бейнелеу.</p>	<p>3) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.</p>	<p>1) Баспасөз парағының құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды; 2) Шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдайды және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалайды; 3) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған термин сөздердің мағынасын ажырата алады; 4) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтап, ауызша мәтін құрауда</p>

		орынды қолданады.
	4)Көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (дискуссивті эссе).	1)Тілдік құралдарды орынды қолданып, баспасөз парағын жазады; 2)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады (дискуссивті эссе).
	5) Есімдіктердің жасалу жолдарын білу, мәтін құрауда орынды қолдану.	1)Есімдіктердің жасалу жолдарын менгереді. 2)Есімдіктердің жасалу жолдарын ажырата отырып, сөйлемдер құрайды.

VI Бөлім. Ұлттық таным және мерекелер

<p>Ұлттық мерекелер. Еліміздегі діни мерекелер. Діни мерекелердің айырмашылықтары мен ұқсастықтары. Рождество мерекесі. Рамазан айы. Айт мерекесі. Айтта айтылатын тілектер.</p> <p>Көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдары.</p> <p>«Халық жауы» аталған қазақ қайраткерлері. Жүсіпбек Аймауытов – көрнекті жазушы, драматург. «Әнші» әңгімесі. «Әнші» әңгімесінің сюжеті. Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселе.</p> <p>Тұрақты сөз тіркестері. Тұрақты сөз тіркестерінің түрлері. Шығармада кездесетін тұрақты сөз тіркестері.</p>	1)Прозалық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.	1)Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 2)Автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтайды; 3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасайды.
	2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрау, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушыға әсер ету.	1)Мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрайды, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушыға әсер етеді; 2)Интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады; 3)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды. 4)Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады.
	3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасау.	1)Мәтіндер бойынша жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы жағынан салыстырмалы талдау жасайды; 2)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады; 3)Мәтін құрауда есімше сөздерді стильдік қызметіне сай орынды қолданады.
	4)Тілдік құралдарды орынды қолданып, интервью жазу.	1)Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, интервью жазады; 2)Жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады.

		5) Мәтін құрауда есімше сөздерді стильдік қызметіне сай орынды қолдану.	1)Есімше сөздердің қызметін мысалдар келтіру арқылы нақтылайды. 2)Стильдік қызметіне қарай есімше сөздерге мысалдар келтіреді.
VII Бөлім. Сауда мен көмек: екі жақты келісімді сауда			
<p>Сауда тарихы. Ұлы Жібек жолы – сауда мәдениетінің өркендеу биігі.</p> <p>Үстеу. Үстеудің жасалу жолы мен сөйлемдегі қызметі. Туынды үстеулер.</p> <p>Екіжақты келісімді сауда. Сауда саясаты. Екіжақты келісімді сауда. Билатеризм. Тараптардың екіжақты келісімі. Сауда мәдениеті және адам құқығы.</p> <p>Сауда мәдениеті және тұтынушы құқығы. Сауда мәдениетін сақтау – басты талап. Тұтынушы талғамы мен талабы. Тұтынушы құқығы. Екіжақты келісім: саудагер мен тұтынушы мәдениеті.</p> <p>Синтаксистің зерттеу саласы. Синтаксистік талдау.</p> <p>Аргументативті эссе.</p> <p>Ыбырай Алтынсарин «Дүние қалай етсең, табылады?». Мақал – мәтелдер. Қазақ балалар әдебиетінің атасы – Ыбырай Алтынсарин. Ыбырай Алтынсариннің Н.Ильминскийге хаты. Бай болудың пайдасы мен зияны. Бай болудың шарттары.</p> <p>Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдер. Жанрлық және тілдік ерекшеліктер.</p>	1)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.	1)Қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын талдайды; 2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (мақала, баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін біледі.	
	2)Мәтіндегі бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтау.	1)Бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтайды, оған түсініктеме береді; 2)Әртүрлі графикалық мәтіндердегі (иллюстрация, фотосурет, сызба, шартты белгі) ақпараттарды салыстырады, негізгі идеясын түсіндіреді; 3)Жанрлық және тілдік ерекшеліктерін айыра алады; 4)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.	
	3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (мақала, баспасөз парағы) жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.	1)Мақала, баспасөз парағының жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды; 2)Мәтін мазмұнындағы деректі ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды; 3)Көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді салыстырады; 4)Ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіру және оны бағалау, өз көзқарасын аргументтер негізінде дәлелдейді.	
	4)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (аргументативті эссе).	1)Тиісті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе (аргументативті эссе) жазады; 2)Негізгі ұғымдарды анықтай отырып, жинақы мәтін (компрессия) құрастырады; 3)Мәтін мазмұнындағы деректі ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды.	
	5)Үстеудің жасалу жолы мен сөйлемдегі қызметін білу, мәтін құрауда орынды қолдану.	1)Үстеудің жасалу жолы мен сөйлемдегі қызметін, түрлерін ажыратады. 2)Үстеу түрлеріне өз мысалдарын құрайды.	
VIII Бөлім. Бұқаралық ақпарат құралдарындағы гендерлік бейне			
Заманауи бұқаралық ақпарат	1)Мәтін үзінділері	1)Мәтін үзінділері бойынша болжам	

<p>құралдары.Қазақстандағы радиоарналар. Радионың басқа ақпарат құралдарынан артықшылығы. Радионың ерекшеліктері. Қазақ радиосы.</p> <p>Сөз тіркестерінің байланысу тәсілдері.</p> <p>Қазақтың тұңғыш журналист қыздары.</p>	<p>бойынша болжам жасау, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру.</p>	<p>жасайды, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастырады; 2)Автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтайды; 3)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды.</p>
<p>Монолог және диалог.</p> <p>Сөз әдебі мен сөйлеу этикеті.</p> <p>Баспасөз – өмір айнасы. Мерзімді басылымдар - бұқаралық ақпарат құралдары. «Айқап» журналы.</p> <p>Отбасы және гендерлік саясат. Әйелдер мен ер адамдар арасындағы теңдік. Қазақстандағы іскер әйелдер. «Қазақстан Республикасындағы 2030 жылға дейінгі отбасылық және гендерлік саясат» тұжырымдамасы. Қазақстандағы әйелдер құқы. Мақал – мәтелдер.</p>	<p>2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрау.</p>	<p>1)Мәтіндерге сүйеніп монолог және диалог құрап, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушыға әсер етеді; 2)Интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 3)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады;</p>
<p>Телефон – байланыс құралы. Байланыс – ақпарат алмасу, байланыс құралы. Өнертапқыштар. Ұялы телефонның пайдасы мен зияны.</p> <p>Септік жалғаулары.</p> <p>Қазақтың тұңғыш дикторы. Лазиза Аймашева – қазақ телевизиясының тұңғыш дикторы. Тележүргізушінің сөйлеу мәнері.</p>	<p>3)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажырату, мәтін идеясымен байланысын анықтау.</p>	<p>1)Негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды; 2)Мәтін тақырыбына байланысты қосымша материалдарды энциклопедиялардан тауып, ортақ қорытындылар жасайды; 3)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданады;</p>
	<p>4)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазу.</p>	<p>1)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады; 2)Кажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп, эссе жазады («келісу, келіспеу» эссесі); 3)Мәтін тақырыбына байланысты қосымша материалдарды энциклопедиялардан тауып, ортақ қорытындылар жасайды.</p>
	<p>5)Шылаулардың сөйлемдегі қызметін білу, мәтін құрауда орынды қолдану.</p>	<p>1)Шылаулардың сөйлемдегі қызметін, түрлерін ажыратады. 2)Мысалдар келтіру арқылы шылаудың сөйлемдегі қызметін түсіндіреді.</p>
<p>IX Бөлім. Жер планетасындағы қауіпті қалдықтар</p>		
<p>Тұрмыстық қалдықтар. Жер планетасындағы қауіпті тұрмыстық қалдықтар. Тұрмыстық қалдықтардың қоршаған орта мен адам денсаулығына келтіретін залалы. Тұрмыстық қалдықтар – әлемдегі үлкен проблема. Қалдықтардың жойылу мерзімі. Сөздердің байланысу түрлері.</p>	<p>1)Прозалық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.</p>	<p>1)Прозалық шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 2)Негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша конспектілейді, жазбаға сүйеніп мәтін мазмұнын түсіндіреді; 3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін</p>

<p>Сөздердің байланысу түрлерінің жасалу жолдары, ерекшеліктері.</p> <p>Өндірістік қалдықтар. Қауіпті қалдықтар. Қалдықтар – табиғи шикізатты өңдеу нәтижесінде пайда болатын жарамсыз заттар. Өндірістік қалдықтар. Қалдықтардың пайда болуы. Қауіпті қалдықтарды залалсыздандыру. Қоқысты өңдеу. Семей полигоны. Радиоактивті, биологиялық қалдықтар. Атом электр стансылары. Біріккен Ұлттар Ұйымының мәліметі. Тұрмыстық қалдықтарды азайту жолдары.</p> <p>Сөз тіркестерінің байланысу түрлері: меңгеру, қабысу, жанасу, матасу.</p> <p>Қайнар Олжай. «Жер мен аспан арасындағы дастан». Полиэтилен, целлофан, пакеттердің, пластик бұйымдардың зияны. Жер ғаламшарындағы қауіпті қалдықтар.</p> <p>Қазақстандағы экологиялық аймақтар. Қазақстандағы полигондар. Семей ядролық полигонының зардаптары. Думан Рамазанның «Соңғы дем» әңгімесі. Әңгімедегі полигон зардаптары.</p> <p>Сөз тіркестерінің байланысу түрлерін қайталау.</p>		кұрауда орынды қолданады.
	2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1)Мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2)Мәтіндегі бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтайды, оған түсініктеме береді.
	3)Мәтіндер (мақала, тезис) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы)талдау жасау.	1)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, тезис) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасайды; 2)Деректі ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды; 3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 4)Мәтін құрауда сөздердің байланысу түрлері мен тәсілдерін орынды қолданады.
	4)Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазу.	1)Деректі ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды; 2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден негізгі ұғымдарды анықтай отырып, жинақы мәтін (компрессия) құрастырады; 3)Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазады.
	5)Мәтін құрауда сөздердің байланысу түрлері мен тәсілдерін орынды қолдану.	1)Мәтін құрауда сөздердің байланысу түрлері мен тәсілдерін орынды қолданады; 2)Күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрайды..
X Бөлім. Әлеуметтік теңсіздік: адам құқықтары және көмек		
<p>Қоғамдағы әлеуметтік теңсіздіктің жіктелуі. Әлеуметтік теңсіздік және әлеуметтік топтар. Адамдардың әлеуметтік теңсіздігі. Ерлер мен әйелдер арасындағы теңсіздік.Әлеуметтік жіктелу – кез келген қоғамға тән құбылыс. Жоғары тап. Орта тап. Жұмысшы табы.</p> <p>Төменгі тап. Антоним сөздер. Фразеологиялық антонимдер.</p>	1)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын ажырату.	1)Мәтіннен автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтайды; 2)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды.
	2)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені	3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрайды, сөз

<p>Жұмыссыздық және әлеуметтік теңсіздік. Еңбек нарығындағы жұмыссыздық. Жұмыссыздықтың түрлері. Жұмыссыздық мәселесін шешу жолдары.</p> <p>Әлеуметтік лингвистика терминдерінің сөздігі.</p> <p>Ұлықбек Есдәулет – ақын, қайраткер, журналист, ҚР жазушылар Одағының төрағасы. «Қара пима» поэмасы. Шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселе. Отбасы трагедиясы. Маскүнемдік.</p> <p>Тыйым сөздер мен мақал – мәтелдер.</p>	<p>талдау және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау.</p>	<p>әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушыға әсер етеді. 2)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдайды және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалайды; 3)Тақырып бойынша мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап ұсынады (тірек-схема, менталды карта, презентация); 4)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.</p>
	<p>3)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажырату, мәтін идеясымен байланысын анықтау.</p>	<p>1)Негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды; 2)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдайды және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалайды; 3)Пікірталастың «пікірталас-монолог», «пікірталас-диалог», «пікірталас-полилог» түрлерінде сенімді және еркін сөйлейді.</p>
	<p>4)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу («келісу, келіспеу» эссесі, дискуссивті эссе, аргументативті эссе).</p>	<p>4)Мәтінде көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады («келісу, келіспеу» эссесі, дискуссивті эссе, аргументативті эссе); 2)Мәтінге жоспар құрады, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап тірек-схема, менталды карта, презентация түрінде ұсынады.</p>
	<p>5) Мәтін құрауда сөздердің байланысу түрлері мен тәсілдерін орынды қолдану.</p>	<p>1)Сөздердің байланысу түрлері мен тәсілдерін мысалдар келтіре отырып, ерекшеліктерін ажыратады; 2)Мәтіннен сөздердің байланысу түрлері мен тәсілдерін анықтайды.</p>
<p>XI Бөлім. Жастардың денсаулығы - қоғам байлығы</p>		
<p>Нашақорлық – қоғамдық дерт. Жастардың денсаулығы – қоғам байлығы. Салауатты өмір салтын ұстану. 26 маусым - Халықаралық нашақорлықпен күрес күні. «Біз есірткіге қарсымыз».</p> <p>Құрмалас сөйлемдер. Құрмалас сөйлемдердің түрлері. Құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдары.</p> <p>Темекі тарту (никотинизм) – зиянды әдет, нашақорлықтың бір түрі. Темекі тарту – өкпе мен көмей обырына себеп. Темекінің ас қорыту органдарына зияны.</p>	<p>1)Прозалық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.</p>	<p>1)Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 2)Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 3)Ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды.</p>
	<p>2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін</p>	<p>1)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2)Мәтіндегі бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың</p>

<p>Жай сөйлемдер. Құрмалас сөйлемдер.</p> <p>Саламатты өмір салты. Гигиена – аурудың алдын алу. Жеке бастың гигиенасы. Денсаулықты нығайтудың шарттары. Дұрыс тамақтанудың пайдасы. Денсаулықты сақтау – өз қолыңда! 7 сәуір – дүниежүзілік денсаулық күні.</p> <p>Бердібек Ыдырысұлы Соқпақбаев - қазақ балалар жазушысы. «Он алты жасар чемпион» (әңгіме).</p> <p>Құрмалас сөйлемдердің (аралас) жасалу жолдары, жазба жұмыстарында орынды қолдану.</p>	<p>құрауда орынды қолдану.</p>	<p>тақырыппен байланысын анықтап, түсініктеме береді.</p>
	<p>3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (мақала, эссе, баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.</p>	<p>1)Мақала, эссе, баспасөз парағының құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды; 2)Негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды; 3)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданады; 4)Көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді салыстырады, өз көзқарасын аргументтер негізінде дәлелдейді.</p>
	<p>4)Көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (дискуссивті эссе, аргументативті эссе).</p>	<p>1)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады (дискуссивті эссе, аргументативті эссе); 2)Көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады.</p>
	<p>5)Құрмалас сөйлемдердің (аралас) жасалу жолдарын білу, жазба жұмыстарында орынды қолдану.</p>	<p>1)Құрмалас сөйлемдердің (аралас) жасалу жолдарын талдау арқылы анықтайды. 2)Жазба жұмыстарында орынды қолданады.</p>

ХІІ Бөлім. Сандық технологияны пайдаланудағы теңсіздік

<p>Сандық технология. Электронды үкімет. Ақпараттық технология. Ақпараттық технологияның түрлері. Сандық технология жетістіктері. Электронды үкімет. Қолжетімді қызметтер. ХХІ ғасыр – ақпараттық коммуникациялық технология ғасыры.</p> <p>Мұхтар Шахановтың «Компьютербасты жарты адамдар» концепциясы.</p> <p>Сандық технологияның рөлі. Интернет желісі. Интернет желісіндегі компьютер қызметтері. Онлайн қызметтер. Сандық теңсіздік. Сандық теңсіздік – мемлекеттің проблемасы. Компьютерлік, телекоммуникациялық технологияның дамуы. Ақпараттық теңсіздікті шешу. Әлеуметтік желі. Қазақтың атақты ақыны – Мұхтар Шаханов. Мұхтар Шахановтың «Компьютербасты жарты адамдар» концепциясы. Өленде көтерілген адамзаттық проблема. Компьютер мен ғаламтордың пайдасы мен зияны. Компьютерлік ойындардың қатері.</p> <p>Дискуссивті эссе, аргументативті эссе.</p> <p>«Өркениеттің адасуы» (романнан үзінді).</p>	<p>1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру.</p>	<p>1)Мәтін бойынша болжам жасайды, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастырады; 2)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді; 3)Әртүрлі графикалық мәтіндердегі (иллюстрация, фотосурет, сызба, шартты белгі) ақпараттарды салыстырады, негізгі идеясын түсіндіреді;</p>
	<p>2)Пікірталастың «пікірталас -монолог», «пікірталас-диалог», «пікірталас-полилог» түрлерінде сенімді және еркін сөйлеу.</p>	<p>1)Пікірталастың түрлері бойынша сенімді және еркін сөйлеу; 2)Негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды; 3)Тақырып бойынша мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап ұсынады (тірек-схема, менталды карта, презентация).</p>
	<p>3)Мәтіндегі негізгі факті мен көзқарасты ажырату, мәтін идеясымен байланысын анықтау.</p>	<p>1)Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды; 2)Шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдайды және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалайды.</p>

<p>Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселе. Кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау. Ұлттық рух - ұлт тірегі. «Жарты адам», «толық адам» концепциясы. Алғыр қарттың шешендігі. Мұхтар Шахановтың «Компьютербасты жарты адамдар» тақырыбының идеясы.</p> <p>Сөз тіркестерінің байланысу түрлері.</p>	<p>4)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (дискуссивті эссе, аргументативті эссе).</p>	<p>1)Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (дискуссивті эссе, аргументативті эссе);</p> <p>2)Мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап, тірек-схема, менталды карта, презентация түрінде ұсынады.</p>
	<p>5)Құрмалас сөйлемдердің (аралас) жасалу жолдарын білу, жазба жұмыстарында орынды қолдану.</p>	<p>1)Құрмалас сөйлемдердің (аралас) жасалу жолдарынамысалдар келтіреді.</p> <p>2)Сөйлемге талдау жасап, құрмаласу жолын түсіндіреді.</p>

ХІІІ Бөлім. Қоғам және заң

<p>Қоғам және заң. Тәртіп – тәрбие бастауы. Заңды білу – заман талабы. Қазақстан Республикасының Ата Заңы. Заңның басты мақсаттары.</p> <p>Орфографиялық норма. Тыныс белгілері. Тыныс белгілерін дұрыс қоя білу. Сөздердің байланысуы.</p> <p>Тәртіпсіздік неден басталады? Тәрбиелі – тәртіптің құлы. Тәртіпсіздік - өміріңнің қас жауы. Жақсы тәртіп әдетке айналса – ырыс. Бауыржан Момышұлы. Олжас Сүлейменов: «Адамның тағдырын тәрбие шешеді». Жастар тәрбиесі.</p> <p>Құқықбұзушылық, қылмыс жақсылыққа апармайды</p> <p>Құқықбұзушылықтың ең қауіпті түрі – қылмыс. Қылмыс – қоғамға қауіпті әрекет немесе әрекетсіздік. ҚР Конституциясы.</p> <p>ҚР Қылмыстық кодексі. Қылмыстық құқықтың функциялары.</p> <p>Тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу. Сөйлем деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.</p> <p>Ақын Ермек Өтетілеуұлының өмір жолы мен шығармашылығы. Балалар журналдары.</p> <p>Ақын Ермек Өтетілеуұлының еңбек жолы. «Ата заң» өлеңі. 30 тамыз – Ата заң күні. Заң адам құқығын қорғайды. Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселе.</p> <p>Мінездеме. Жазушыға мінездеме беру. Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау.</p>	<p>1)Драмалық, прозалық, поэзиялық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.</p>	<p>1)Драмалық, прозалық, поэзиялық шығарманы тыңдайды, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды;</p> <p>2)Көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді тыңдайды және салыстырады, өз көзқарасын аргументтер негізінде дәлелдейді;</p>
	<p>2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.</p>	<p>1)Күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады;</p> <p>2)Мәтіндегі бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтайды, оған түсініктеме береді;</p> <p>3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью, баспасөз парағы) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасайды.</p>
	<p>3)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью, баспасөз парағы) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасау.</p>	<p>1)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью, баспасөз парағы) бойынша жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы жағынан салыстырмалы талдау жасайды;</p> <p>2)Мәтін мазмұнындағы деректі ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды;</p> <p>3)Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазады, сөйлем деңгейінде тыныс белгілерін қолдана біледі;</p> <p>4)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады.</p>
	<p>4)Шығармашылық жазба жұмыстарында</p>	<p>1)Көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады;</p>

	көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазу.	2)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью, баспасөз парағы) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасайды. 3)Мәтін мазмұнындағы деректі ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды.
	5)Күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1)Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2)Сөйлемге талдау жасап, жасалу жолын түсіндіреді.

XIV Бөлім. Қазіргі қоғамдағы әлеуметтік теңсіздік

<p>Әлеуметтік мәселе туралы не білесің? Әлеуметтану – жаңа ғылым саласы. Әлеуметтік мәселе туралы түсінік. Қазақстандағы әлеуметтік мәселелер.</p> <p>Қазақ тіліндегі омонимдердің мағыналары мен формаларына қарай жіктелуі. Лексика-грамматикалық омонимдер туралы түсінік.</p> <p>Отбасы – адамның әлеуметтенуінің ең маңызды тетігі. Отбасында бала тәрбиесінің маңызы. Бала тәрбиесінде қоғамдық құндылықтар мен ұлттық құндылықтардың маңызы.</p> <p>Қазіргі нарықтық экономика жағдайында Қазақстанның әлеуметтік құрылымы. Қоғамдағы әлеуметтік жағдай. Қоғамда топқа, жікке бөлінушілікке әсер ететін факторлар.</p> <p>Ерболат Әбікенұлының«Пәтер іздеп жүр едік» әңгімесінің басты идеясы. «Әлеуметтік теңсіздік» жастардың баспана мәселесі.</p> <p>«Жігітті намыс өлтірер...» Бүгінгі күндегі пәтер жалдау мәселесі. Отбасы құндылығы.</p>	1)Мәтін үзінділері бойынша тиісті ақпаратты анықтай білу.	1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды. 2)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі сөздер мен термин сөздердің мағынасын біледі.
	2)Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтау, олардың қолданылу мақсатын талдау.	1)Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты анықтайды, қолданылу мақсатын талдайды; 2)Көпшілік алдында сөз сөйлеуде маңызды орын алатын тілдік (вербалдық) және бейвербалдық элементтерді қолдана алады. 3)Мақала құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық және тілдік ерекшеліктеріне талдау жасайды.
	3)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру.	1)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені анықтайды және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады. 2)Ғылыми және публицистикалық стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды қолданады, шағын мақала мәтінін құрайды.
	4) Ғылыми және кәсіби мәтіндер құрауда грамматикалық омонимдерді ажырата танып, ауызша және жазбаша дұрыс қолдану.	1)Ғылыми және кәсіби мәтіндер құрауда грамматикалық омонимдерді анықтай алады. 2)Грамматикалық омонимдерге ауызша және жазбаша мысалдар келтіреді.

XV Бөлім. Экология. Мұнай және атомдық индустрия

<p>Табиғи байлықтар. Адамзаттың табиғатқа тигізер әсері. Экологиялық ластану. Әр адамның табиғат алдындағы парызы.</p> <p>«Жасыл ел» бағдарламасы туралы түсінік. «Жасыл ел» бағдарламасының мақсаты. «Жасыл ел» бағдарламасының маңызы.</p> <p>Мұнай – еліміздің шикізат байлығы Қазақстандағы ең алғаш шыққан мұнайлы жер. Мұнайдан жасалатын өнімдер.</p> <p>Туған өлкенің экологиясы Қазақстанның бай табиғаты. Қазақ халқының асыл мұраларының бірі – табиғатқа деген сүйіспеншілігі мен адамгершілік қасиеті. Айналадағы табиғи ортаны қорғау мәселесі.</p> <p>Атомдық индустрияның болашағы. Қазіргі заманауи озық медицина. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының мәліметі. Ядорлық медицина. Молекулярлы медицина дәуірі.</p> <p>Гүлжауһар Сейітжанның «Маңғыстауым – ғұмырымның арнасы» жинағы. «Қара алтыны халқымның...» өлеңі.</p>	<p>1)Мәтін бойынша автор позициясын және көтерілген мәселеге қарым-қатынасын, тыңдаушыға ықпал ету тәсілін талдай отырып, негізгі ойды анықтау.</p> <p>2)Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтау.</p> <p>3)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндерде көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру.</p> <p>4) Ғылыми және кәсіби мәтіндер құрауда грамматикалық омонимдерді ажырата танып, ауызша және жазбаша дұрыс қолдану.</p>	<p>1)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегісөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді;</p> <p>2)Мәтін бойынша автор позициясын және көтерілген мәселеге қарым-қатынасын, тыңдаушыға ықпал ету тәсілін талдайды, негізгі ойды табады.</p> <p>1)Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдерді ажыратады, ауызша мәтін құрауда дұрыс қолданады;</p> <p>2)Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпараттардың (деректер, сипаттамалар, сандық көрсеткіштер, сілтемелер) қолданылу мақсатын айқындайды.</p> <p>1)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндерді (аннотация) жанрлық және тілдік ерекшеліктеріне талдайды;</p> <p>2)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге өзіндік тұжырым жасайды және салыстырады;</p> <p>3)Қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады («келісу, келіспеу» эссесі);</p> <p>1)Ғылыми және кәсіби мәтіндер құрауда грамматикалық омонимдерді анықтай алады.</p> <p>2)Грамматикалық омонимдерге ауызша және жазбаша мысалдар келтіреді.</p>
<p>XVI Бөлім. Тіл. Өнер. Әдебиет.</p>		
<p>Қостілділік – адамға берілетін үлкен мүмкіндік. Билингвистер - екі тілде еркін сөйлейтін адамдар.</p> <p>Қазақ тілі – түркі тілдер ішіндегі ең таза, әуезді, стильдік тармақтары сараланған, әлеуеті өте жоғары тіл.</p> <p>Шешендік сөз өнері. Ақындық пен шешендік. Шешендік өнерге тән ерекшеліктер. Абайдың шешендік өнері.</p> <p>Ілияс Жансүгіровтің өмірі мен шығармашылығы. Ілияс Жансүгіровтің Абай шығармашылығымен алғашқы танысуы.</p>	<p>1)Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау.</p> <p>2)Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.</p>	<p>1)Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша жазады (конспектілейді)</p> <p>2)Көркем шығарманы басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырады, тақырып ортақтығынанықтай алады.</p> <p>3)Мәтіндегі ақпарат бойынша өзіндік пікір білдіреді.</p> <p>1)Мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтайды. 2)Сөз әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданады.</p> <p>3)Мәтін мазмұны бойынша монолог және диалог құрайды.</p>

Илияс Жансүгіровтің өнер тақырыбындағы алғашқы шығармасы – «Күй» поэмасы. Поэманың сюжеті. Поэманың кейіпкері – Молықбай шал.	3) Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазу.	1)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндер (дәріс) бойынша салыстырмалы (құрылымы, қызметі, мақсатты аудиториясы, оқырманға әсері) талдау жасайды; 2)Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізеді. 3)Көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып эссе жазады;
	4) Сын есім сөздердің синонимдік қатарын стильдік ерекшеліктеріне сәйкес қолдану.	1)Сын есім сөздердің синонимдік қатарын нақтылайды. 2) Сын есім сөздердің синонимдік қатарлардың стильдік ерекшеліктеріне сәйкес қолданылуына мысалдар келтіреді.

XVII Бөлім. Қоғамдағы жұмыссыздық мәселесі

<p>Жұмыс және табыс. Жұмыс табу – мәселе. Жұмыс – табыстың негізгі көзі. Ерлер мен әйелдердің мамандық айырмашылықтарының негізгі себептері. Қоғамдағы жұмыссыздық мәселесі.</p> <p>Сан есім. Сан есімнің түрлері.</p> <p>Қазіргі нарықтық экономика жағдайындағы Қазақстанның әлеуметтік құрылымы. Қоғамда өмір сүру деңгейінің жағдайы. Қоғамдағы кәсіпкерлер мен менеджерлерлердің табысы.</p> <p>Қоғамдағы кедейлік мәселесі. Кедейлік шегінде өмір сүретін топтар. Кедейліктен құтылу жолы. Әлеуметтік мәселелерді шешу жолдары.</p> <p>Қысқа әңгіме жанрының іргетасын қалаушы – Ыбырай Алтынсариннің әдеби мұрасы. Ыбырай Алтынсарин «Атымтай Жомарт» әңгімесінің тақырыбы мен идеясы.</p> <p>Қазіргі заманның атымтайлары Меценаттық пен қайырымдылық дәстүрі.</p>	1)Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазу (конспектілеу) және берілген ақпараттарды жүйелеу.	1)Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қанықтайды, қысқаша түртіп жазды (конспектілейді) 2)Көтерілген мәселе бойынша берілген ақпараттарды анықтайды.
	2)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (үндеу) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.	1)Берілген мәтіннің стилін анықтап, құрылымы мен рәсімделуін нақтылайды. 2)Тақырып бойынша мәтінге жоспар құрады, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтайды. 3)Мәтінді жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды, өзіндік пікір білдіреді.
	3)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және салыстыру; көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (дискуссивті эссе).	1)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселе жайында өзіндік пікір білдіреді. 2)Әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады. 3)Қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады (дискуссивті эссе).
	4) Мәтін құрауда сан есімнің мағыналық түрлерін стильдік ерекшеліктеріне сай қолдану.	1)Сан есімнің мағыналық түрлерін нақтылайды, мысалдар келтіреді. 2)Сын есімдердің мағыналық түрлерінің стильдік ерекшеліктеріне сай қолданылуын түсіндіреді.

XVIII Бөлім. Тәуелсіз еліміздің өткені мен келешегі

<p>Н.Ә.Назарбаевтың «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы. Кеңістік пен уақыт. «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы туралы пікірлер.</p> <p>Атқа міну мәдениеті. Заманауи ат спорты</p> <p>Атқа міну мәдениеті мен жылқы шаруашылығы. Қазіргі киім үлгісінің базалық компоненттері. Әлемдегі және Қазақстанның кинематография саласында жарық көрген жылқы туралы үздік фильмдер. Ат спортының түрлері. Олимпиадалық ат спорты ойындары. Ұлттық ат спорт ойындары.</p> <p>Құсбегілік – ұлттық өнер</p> <p>Аңшылық-саятшылық өнер.</p> <p>Бүркітшілер мектебі. Құсбегілер сайысы.</p> <p>Дүкенбай Досжан. «Төрт патшаны көрген кейуана» (хикаят)</p>	<p>1)Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау, негізгі ойды анықтау.</p>	<p>1)Көркем шығарманы тыңдайды, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасайды;</p> <p>2)Мәтін бойынша автор позициясын және көтерілген мәселеге қарым-қатынасын, тыңдаушыға ықпал ету тәсілін талдай отырып, негізгі ойды саралайды.</p>
	<p>2)Ғылыми және кәсіби мәтіндерге сүйеніп, монолог пен диалог құрастыру, көпшілік алдында сөз сөйлеуде сенімді және еркін сөйлеу.</p>	<p>1)Ғылыми және кәсіби мәтіндерге сүйеніп, монологпен диалог құрастырады.</p> <p>2)Сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушылармен қарым-қатынас орнатады;</p> <p>3)Көпшілік алдында сөз сөйлеуде маңызды орын алатын тілдік (вербалдық) және бейвербалдық элементтерді қолданады.</p>
	<p>3)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (очерк) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.</p>	<p>1)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (очерк) құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды;</p> <p>2)Мәтіннен детальді ақпараттарды, факті мен көзқарасты, астарлы ойды анықтап, берілген ақпараттың оқырманға әсерін және автор позициясын талқылайды.</p> <p>3)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндерден басты лексикалық бірліктерді нақтылап, мәтіннің ақпараттық-маңызды фрагменттерін анықтап, (компрессия) жинақы мәтін құрастырады.</p>
	<p>4) Мәтін құрауда есімдіктердің мағыналық түрлерін стильдік ерекшеліктеріне сай қолдану.</p>	<p>1)Есімдіктердің мағыналық түрлерін нақтылайды, мысалдар келтіреді.</p> <p>2)Есімдіктердің мағыналық түрлерін стильдік ерекшеліктеріне сай қолданып, мысалдар келтіреді.</p>
<p>XIX Бөлім. Ұлттық театр – өнер ордасы</p>		
<p>Қазақ театрының тарихы. Мұхтар Әуезовтің «Еңлік-Кебек» пьесасы.</p> <p>Көсемше. Көсемшенің жасалу жолдары.</p>	<p>1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу.</p>	<p>1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтайды.</p> <p>2)Көркем шығарманы тыңдап, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет)</p>

<p>Сахна – өмір айнасы Театр – өмірдің айнасы. Театр қойылымының міндеті. Режиссер мамандығы. Театрдың негізгі тірегі.</p> <p>Ұлттық өнердің тарландары Қазақ театр және кино өнерінің тарландары. «Қыз Жібек» көркем фильмі.</p> <p>Өнер тарланы – Сәбит Оразбай шығармашылығы. Өнер адамдарының өмір жолы. «Өмірдің өзі – театр» (үзінді)</p>		салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттайды.
	2) Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1) Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтап, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2) Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады
	3) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.	1) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды; 2) Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады;
	4) Мәтіндерден көсемше оралымды сөйлемдерді анықтап, оларды ауызша және жазбаша мәтіндер құрауда орынды қолдану.	1) Мәтіндерден көсемше оралымды сөйлемдерді анықтайды. 2) Көсемшеге ауызша және жазбаша мәтіндер құрайды.

XX Бөлім. Туризм: Экотуризм

<p>Адамзат тарихында туризмнің бастаулары. Ертеректегі туристік саяхаттар. Туризмнің түрлері.</p> <p>Көсемше тұлғалы сөздердің қолданылуы.</p> <p>Қазақстандағы экотуризм саласының дамуы. Экотуризмнің ерекшелігі. Экотуризм нысандары. Ойталқы.</p> <p>Экстрималды (белсенді) туризм ерекшелігі. Белсенді туризм түрлері. Белсенді туризмнің маңызы. Сәкен Сейфуллин өмірі мен шығармашылығы. «Көкшетау» поэмасы. Поэмадағы табиғат суреттері.</p> <p>Ілияс Жансүгіров өмірі мен шығармашылығы. «Жетісу суреттері» шығармасы жайлы пікірлер.</p>	1) Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау.	1) Көркем шығарманы тыңдап, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасайды; 2) Көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді тыңдайды және салыстырады, өз ойын логикалық дұрыс, аргументті және айқын жеткізеді.
	2) Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, орынды қолдану.	1) Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтап, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2) Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтап, олардың қолданылу мақсатын талдайды.
	3) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, аннотация, үндеу) бойынша салыстырмалы (құрылымы, қызметі, мақсатты аудиториясы, оқырманға әсері) талдау жасау.	1) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, аннотация, үндеу) бойынша салыстырмалы (құрылымы, қызметі, мақсатты аудиториясы, оқырманға әсері) талдау жасайды; 2) Мәтіннен детальді ақпараттарды, факті мен көзқарасты, астарлы ойды анықтап, берілген ақпараттың оқырманға әсерін және автор позициясын талқылайды. 3) Қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша

		өз ойын дәлелдеп эссе жазады (аргументативті эссе)
	4) Мәтіндерден көсемше оралымды сөйлемдерді анықтап, оларды ауызша және жазбаша мәтіндер құрауда орынды қолдану.	1) Мәтіндерден көсемше оралымды сөйлемдерді анықтайды. 2) Көсемшеге ауызша және жазбаша мәтіндер құрайды.

XXI Бөлім. Әлемдегі ерлер мен әйелдердің құқықтары мен теңдігі

<p>Қазақ халқында ер баланың тәрбиесі. Ер бала тәрбиесі туралы айтылған мақал-мәтелдер мен нақыл сөздер.</p> <p>Үстеу. Үстеудің мағыналық түрлері. Асыл текті аналар</p> <p>Қазақ халқында қыз бала тәрбиесінің ерекшелігі. Джонна Кимблвуд ханымның зерттеуі.</p> <p>Гендер және тіл Гендерлік лингвистика. Гендерлік зерттеулер</p> <p>Қазақ отбасындағы гендерлік ерекшеліктер Гендерлік мінез-құлық. Отбасы мүшелерінің өзіндік әлеуметтік, қоғамдық орны.</p> <p>Мұхтар Әуезов «Абай жолы» роман-эпопеясы, 1-кітап. Қайтқанда. Мұхтар Әуезов өмірі мен шығармашылығы. «Абай жолы» роман-эпопеясындағы көтерілген мәселелер. Ақынның туып-өскен ортасы мен тәлім-тәрбиесі, әдеби мектебі.</p> <p>Мұхтар Әуезов. «Абай жолы» роман-эпопеясы, 2-кітап. Тайғақта. «Абай жолы» роман-эпопеясы туралы айтылған пікірлер. Біржан сал Абай ауылында. Абай және өнерлі жастар.</p>	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу.	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды, тиісті ақпаратты анықтайды. 2) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.
	2) Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану.	1) Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады; 2) Көпшілік алдында сөз сөйлеуде маңызды орын алатын тілдік (вербалдық) және бейвербалдық элементтерді қолданып, сенімді және еркін сөйлейді.
	3) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, баспасөз парағы) бойынша салыстырмалы (құрылымы, қызметі, мақсатты аудиториясы, оқырманға әсері) талдау жасау.	1) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, баспасөз парағы) бойынша салыстырмалы (құрылымы, қызметі, мақсатты аудиториясы, оқырманға әсері) талдау жасайды; 2) Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға береді және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады (дискуссивті эссе, аргументативті эссе); 3) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндерден басты лексикалық бірліктерді нақтылап, мәтіннің ақпараттық-маңызды фрагменттерін анықтап, (компрессия) жинақы мәтін құрастырады.
	4) Мәтін құрауда үстеудің мағыналық түрлерін стильдік ерекшеліктеріне сай орынды қолдану.	1) Үстеудің мағыналық түрлерін нақтылайды, мысалдар келтіреді. 2) Үстеудің мағыналық түрлерінің стильдік ерекшеліктеріне сай қолданылуын түсіндіреді.

XXII Бөлім. Жастар мәселесінің түйткілдері

<p>Ел болашағы – жастар. Қоғам қайраткері Ғани Мұратбаевтың жастар туралы ойы.</p> <p>Шылау. Шылаулар және мағыналық түрлері.</p> <p>Талаптыға нұр жауар. Наноспутник жасаған жас ғалымдар. «Қазақстанның 100 жаңа есімі» жобасына кірген жастар. «Al-Farabi-1» ғарыштық наноспутник аппараты.</p> <p>Септеулік шылаулар. Септеулік жалғаулар және септеуліктер.</p> <p>Жастар мәселесінің түйіткілдері.</p> <p>Дені сау жастар – мемлекеттің болашағы. Жастардың денсаулығына әсер ететін кері факторлар. Жастар мәселесінің түйіткілдері. Субмәдениетке еліктеу.</p> <p>Демеулік шылаулар. Демеулік шылаулар түрлері.</p> <p>Мұхтар Әуезов. «Абай жолы» (романнан үзінді), 3-кітап. Әке мен баланың қауышуы. Абай мен Әбіштің бейнесі, ұқсастықтары мен өзіндік ерекшеліктері.</p>	<p>1)Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау.</p>	<p>1)Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттайды;</p> <p>2)Көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді тыңдайды және салыстырады, өз ойын логикалық дұрыс, аргументті және айқын жеткізеді.</p>
	<p>2)Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.</p>	<p>1)Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтап, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады;</p> <p>2)Ғылыми және кәсіби мәтіндерге сүйеніп, монологпен диалогті үйлестіре, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушылармен қарым-қатынас орнатады.</p>
	<p>3)Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге баға беру, өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізу.</p>	<p>1)Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге баға береді, өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізеді;</p> <p>2)Қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады («келісу, келіспеу» эссесі, дискуссивті эссе);</p>
	<p>4) Мәтін құрауда шылаудың мағыналық түрлерін стильдік қызметіне сай орынды қолдану.</p>	<p>1)Шылаудың мағыналық түрлерін нақтылайды, мысалдар келтіреді.</p> <p>2)Шылаудың мағыналық түрлерінің стильдік ерекшеліктеріне сай қолданылуын түсіндіреді.</p>

XXIII Бөлім. Жаһандық мәселелер: көші-қон саясаты

<p>«Жаһандық миграция» деген не? Жаһандық миграция туралы түсінік. Миграциялық қозғалыстар. Миграцияның түрлері. Демография.</p> <p>Шылау. Шылау түрлері.</p> <p>Иммиграция – үздіксіз процесс. Америка Құрама Штаттары (АҚШ) – иммигранттар елі.</p> <p>Қазақстандағы көші-қон тарихы. 1917-1926 жылдардағы көші-қон саясаты. 1926-1939 жылдар – Қазан төңкерісінен кейінгі көші-қон кезеңі. 1939-1945 жылдары Қазақстандағы көші-қонға әсер еткен факторлар. 1970-1991 жылдардағы көші-қонның ерекшелігі. 1991 жылдан бергі көші-қон үдерістері.</p> <p>ҚаламгерҚабдеш Жұмаділовтің әдеби қызметі. Жазушының тарихи тақырыпта жазылған прозалық шығармалары.</p> <p>«Қаздар қайтып барады» повесінің</p>	<p>1)Мәтінді тыңдай отырып, негізгі берілген ақпараттарды жүйелеу.</p>	<p>1)Мәтінді тыңдай отырып, негізгі берілген ақпараттарды жүйелейді;</p> <p>2)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.</p>
	<p>2)Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтау, олардың қолданылу мақсатын талдау.</p>	<p>1)Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтап, олардың қолданылу мақсатын талдайды;</p> <p>2)Әртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді салыстырып талдап, негізгі үрдістерді анықтайды.</p>
	<p>3)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру.</p>	<p>1)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға береді және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады;</p> <p>2)Мәтіннен берілген ақпараттың оқырманға әсерін және автор позициясын талқылайды;</p> <p>3)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндерден басты лексикалық бірліктерді нақтылап,</p>

	тақырыбы. Байтас қарттың туған жерге деген сағынышы. Туған жер – киелі де, қасиетті мекен.		мәтіннің ақпараттық-маңызды фрагменттерін анықтап, (компрессия) жинақы мәтін құрастырады;
		4) Мәтін құрауда шылаудың мағыналық түрлерін стильдік қызметіне сай орынды қолдану.	1)Шылаудың мағыналық түрлеріне мысалдар келтіреді. 2)Шылаудың мағыналық түрлерінің стильдік ерекшеліктеріне сай қолданылуын түсіндіреді.

XXIV Бөлім. Толеранттылық– елбірлігі

<p>Толеранттылық – бейбітшілік кепілі. Қазіргі әлемде болып жатқан өзгерістер. Толеранттылық – рухани құндылық.</p> <p>Оқшау сөздер.</p> <p>Береке басы бірлікте. Ел бірлігін сақтау – бабалар аманаты. Қазақстан – көп ұлтты мемлекет. Қазақстан халқы ассамблеясының құрылуы. «Қазақ еліне мың алғыс» монументтері.</p> <p>Сайын Мұратбеков шығармашылығы. Ұлы Отан соғысы тақырыбында жазылған шығармалары. Сайын Мұратбековтың «Телі өскен ұл» повесінің тақырыбы. Шығармадағы Евдокия, Сергей, Сапар бейнесі.</p>	1)Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау.	1)Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасайды; 2)Мәтін бойынша автор позициясын және көтерілген мәселеге қарым-қатынасын, тыңдаушыға ықпал ету тәсілін талдай отырып, негізгі ойды анықтайды.
	2)Ғылыми және кәсіби мәтіндерге сүйеніп, монологпен диалогті үйлестіре қолдану, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып,тыңдаушылармен қарым-қатынас орнатады.	1)Ғылыми және кәсіби мәтіндерге сүйеніп, монологпен диалогті үйлестіре, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып,тыңдаушылармен қарым-қатынас орнатады. 2)Көпшілік алдында сөз сөйлеуде маңызды орын алатын тілдік (вербалдық) және бейвербалдық элементтерді қолданып, сенімді және еркін сөйлейді.
	3)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (мақала, дәріс,очерк) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.	1)Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (мақала, дәріс,очерк) құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды; 2)Шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады.
	4) Оқшау сөздердің қызметін білу, жазба жұмыстарында орынды қолдану.	1)Оқшау сөздердің қызметін мысалдар келтіру арқылы анықтайды. 2)Оқшау сөздерді қатыстыра отырып, шағын мәтін құрайды. 3)Сөйлемде тыныс белгілерінің дұрыс қойылуын ажыратады.

XXV Бөлім. Ұлт мұраты - ұлттық қауіпсіздік

<p>Ұлттық қауіпсіздік негізі – ұлттық мүдде. Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігі. Қазақстан – байқуатты мәңгілік ел. Халық Қаһарманы Сағадат Қожахметұлы Нұрмағамбетовтың еңбек жолы.</p> <p>Білім – мемлекеттің қауіпсіздігі. Білімді жастар – елдің болашағы. Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдары.</p> <p>Тыныштық – елге аманат.</p>	1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу.	1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтайды. 2)Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегісөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.
	2)Мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтау,	1)Мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтайды. 2) Деректердің, сипаттамалардың, сандық көрсеткіштердің, сілтемелердің қолданылу мақсатын айтады.

Бейбітшілік пен келісім – адамзаттың асыл құндылықтарының бірі. ХХІ ғасырдың ең басты заңы – татулық. Несіпбек Айтұлы шығармашылығы. «Бәйтерек» поэмасы.	олардың қолданылу мақсатын талдау	
	3)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру.	1)Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады; 2)Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге баға береді, өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізеді. 3)Қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады («келісу, келіспеу» эссесі).
	4) Оқшау сөздердің қызметін білу, жазба жұмыстарында орынды қолдану.	1)Оқшау сөздердің қызметін мысалдар келтіру арқылы анықтайды; 2)Оқшау сөздерді қатыстыра отырып, шағын мәтін құрайды; 3)Сөйлемде тыныс белгілерінің дұрыс қойылуын ажыратады.

XXVI Бөлім. Бос уақыт – қоғам дамуының көрсеткіші

Бос уақытты жоспарлау. Уақыт – сыншы. Тайм-менеджмент – уақыттыңды дұрыс жоспарлау өнері. Айқындауыш. Айқындауыш түрлері. Демалыс мәдениеті. Уақытты тиімді жоспарлау – табыстың кілті. Халықтық демалыс әдет-ғұрыптары. Мұқағали Мақатаев. Мұқағали Мақатаев өмірі мен шығармашылығы. «Сағатым қайда, сағатым?» өлеңі.	1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу; көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау	1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды, тиісті ақпаратты анықтай біледі; 2)Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасайды.
	2)Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1)Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтайды. 2)Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады.
	3)Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге баға беру, өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізу.	1)Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге баға береді, өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізеді. 2)Көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады (дискуссивті эссе, аргументативті эссе); 3)Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазады, тыныс белгілерін дұрыс қолданады.
	4) Айқындауыш мүшелер (қосалқы, қосарлы, оңашаланған) жасалу жолдарын білу, жазба жұмыстарында орынды қолдану.	1)Айқындауыш мүшелер (қосалқы, қосарлы, оңашаланған) жасалу жолдарын түсіндіреді; 2)Айқындауыш мүшелердің жасалу жолдарын түсіндіре отырып, әр түріне мысалдар келтіреді.

Негізгі әдебиеттер:

1. Г.Косымова, Ш.Ерхожина, Г.Каримова. Қазақ тілі мен әдебиеті 10-сынып. Алматы «Мектеп» 2019
2. Г.Косымова, М.Бисенбаева, К.Берденова. Қазақ тілі мен әдебиеті 10-сынып. Алматы «Мектеп» 2020

Қосымша әдебиеттер:

1. Жалпы білім беру деңгейінің 10-11-сыныптарына арналған «Қазақ тілі мен әдебиеті» жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (жаратылыстану-математикалық бағыт, қоғамдық-гуманитарлық бағыт)
2. «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Білім беру бағдарламасы – NIS-Programme «Қазақ тілі мен әдебиеті» (Т2) пәні бойынша оқу бағдарламасы. – Астана, 2018
3. Аманжолова З., Ж.Рахмани Қазақ тілі. Аудиовизуалды жинақ (150 сабақ) 5-11 сыныптар Upartners, 2016
4. М.О.Әуезов. Абай жолы: Роман-эпопея. Бірінші кітап.-Алматы: Жазушы, 2013. - 376 б.
5. М.О.Әуезов. Абай жолы: Роман-эпопея. Екінші кітап.-Алматы: Жазушы, 2013. - 432б.
6. М.О.Әуезов. Абай жолы: Роман-эпопея. Үшінші кітап.-Алматы: Жазушы, 2013. - 384 б.
7. Т.Ермекова, К.Бертілеуова, Р.Мұнасаева. Қазақ тілі. Дидактикалық материалдар. Арман-ПВ, 2019
8. Т.Ермекова, Н.Дүсіпова, Г. Тоқтыбаева. Қазақ тілі. Мұғалім кітабы. Арман-ПВ, 2019
9. З.Ерназарова, А.Бекетова, С.Кужакова. Қазақ тілі мен әдебиеті. Оқулық +Үнтаспа. 1,2-бөлім. –Алматы: Атамұра, 2020.
10. З.Ерназарова, А.Бекетова, С.Кужакова. Қазақ тілі мен әдебиеті. Оқыту әдістемесі. 1,2-бөлім. –Алматы: Атамұра, 2020.
11. Б.Кәрібаев. Тәуелсіздіктің 25 аса маңызды оқиғалары. Қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде. –Алматы: Сардар, 2016. -272 б.
12. Г.Косымова, Ш.Ерхожина, Е.Арын. Қазақ тілі мен әдебиеті. Методическое руководство. Мектеп, 2019.
13. Г.Косымова, Ш.Ерхожина, Е.Арын. Қазақ тілі мен әдебиеті. Оқулық + CD. Мектеп, 2019.
14. Г.Косымова, М.Бисенбаева, К.Берденова. Қазақ тілі мен әдебиеті. Методическое руководство. –Алматы: Мектеп, 2020.
15. Г.Косымова, М.Бисенбаева, К. Берденова. Қазақ тілі мен әдебиеті. Оқулық + CD. –Алматы: Мектеп, 2020.
16. Ф.Оразбаева, Ж.Дәулетбекова, Р.Рахметова, А.Рауандина, Ж.Саметова. Қазақ тілі мен әдебиеті: Тіл-Байрақ. Дидактикалық материал. Көкжиек – Горизонт, 2019.
17. Ф.Оразбаева, Ж.Дәулетбекова, Р.Рахметова, А.Рауандина, Ж.Саметова, Б.Мүкеева. Қазақ тілі мен әдебиеті: Тіл-Байрақ. Лексикалық минимум. Көкжиек – Горизонт, 2019.

18. А.Хазимова, Б.Салыхова, М.Бейсебекова.Қазақ тілі. Әдістемелік құрал. – Алматы: Кітап, 2016.
19. А.Хазимова, Б.Салыхова, М.Бейсебекова.Қазақ тілі. Оқулық+CD. –Алматы: Кітап, 2016.
20. Бақылау диктанттары 5-11 сыныптар. Оқу орыс тілдерінде жүргізетін қазақ тілі мұғалімдері үшін. Жалпы білім беретін мектептердің мұғалімдеріне арналған оқу-әдістемелік құрал. Қостанай облысы, 2014 ж.

Оқу құралдары:

1. Интерактивті тақта;
2. Мультимедиялық проектор;
3. Дербес компьютер, ноутбук, смартфон;
4. Бейнефильмдер, аудиожазбалар, презентациялар;
5. Сандық білім беру ресурстары:
6. «Duolingo» сайт
7. «Memrise» портал
8. «Udemy» сайт
9. «edX» сайт
10. «Coursera» сайт
11. «Skillshare» сайт
12. «Лекториум» сайт
21. «Универсариум» сайт
22. Kitap.kz - онлайн платформа

Мұғалімнің байланыс ақпараты	тел.: 87477639271 87052288286
Касенова Лаззат Берлинбаевна	e-mail: lazzat.kasanova.00@mail.ru